

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

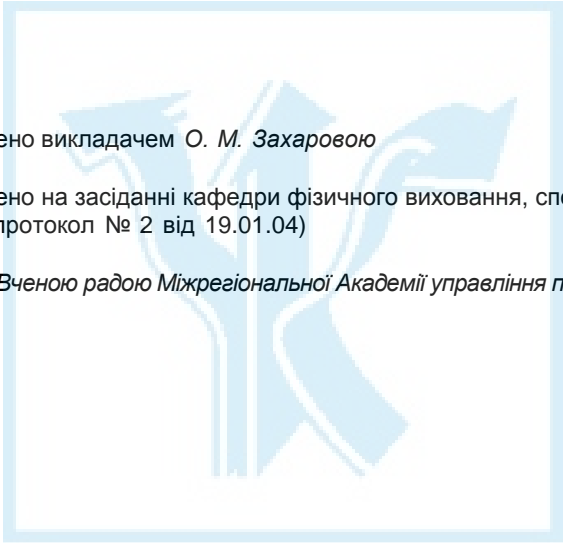
НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни

“ІСТОРІЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ”

(для бакалаврів спеціальностей
“Фізичне виховання”, “Фізична реабілітація”)

МАУП

Київ 2004

Підготовлено викладачем *О. М. Захаровою*

Затверджено на засіданні кафедри фізичного виховання, спорту та туризму (протокол № 2 від 19.01.04)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Захарова О. М. Навчальна програма дисципліни “Історія фізичної культури” (для бакалаврів спеціальностей “Фізичне виховання”, “Фізична реабілітація”). — К.: МАУП, 2004. — 18 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, навчально-тематичний план, програмний матеріал до вивчення дисципліни “Історія фізичної культури”, питання для самоконтролю, а також список рекомендованої літератури.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Історія фізичної культури і спорту вивчає виникнення і розвиток засобів, форм, методів, теорії і систем фізичного виховання на різних етапах існування суспільства. Будучи важливим розділом науки про фізичну культуру і спорт, історія розглядає їх як складову загальної культури. На основі об'єктивно діючих закономірностей розвитку суспільства простежується еволюція фізичної культури з найдавніших часів до сьогодення. Розвиток фізичної культури і спорту розглядається у взаємозв'язку й обумовленості з іншими аспектами життя суспільства, а також залежно від конкретної суспільно-економічної формації, географічного середовища, національних особливостей. Рівень розвитку фізичної культури і спорту, їх місце в житті людей завжди залежали і залежать від конкретних форм виробництва, суспільних відносин, політики, стану науки і культури. Визначені історичні умови породжували і різні системи фізичного виховання.

У вивченні історії фізичної культури і спорту використовують різні джерела, серед них архівні, археологічні й етнографічні матеріали, пам'ятники образотворчого мистецтва тощо.

У системі теоретичних дисциплін, досліджуваних на факультетах фізичної культури і спорту значне місце посідає історія фізичної культури. Вона належить до профільюючих дисциплін, допомагає майбутнім фахівцям краще пізнати свою професію і підвищити загальний рівень культури, безпосередньо готує їх до практичної діяльності.

У результаті вивчення дисципліни "Історія фізичної культури" студенти повинні

знати:

- загальні положення і напрями розвитку фізичної культури і спорту залежно від етапів розвитку людського суспільства;
- основні події і дати, що характеризують історію фізичної культури;
- основні відомості про діяльність історичних особистостей у сфері фізичної культури і спорту;

- основоположників різних систем фізичного виховання, їхню роль у розвитку фізичної культури і спорту;
- історію Олімпійських ігор стародавності;
- історію Олімпійських ігор сучасності;
- історію зародження, становлення і розвитку спорту в цілому і за видами спорту;
- історію міжнародного спортивного руху;
- історію розвитку фізичної культури і спорту в Україні в цілому й Запоріжжі зокрема;

уміти:

- працювати з літературою загальної і спеціальної спрямованості за тематикою, що відповідає дисципліні “Історія фізичної культури”;
- самостійно підготувати доповідь з обраної теми в межах дисципліни “Історія фізичної культури”;
- визначати історичний етап і рівень розвитку фізичної культури та спорту на основі конкретних подій і датах загальної історії.

Дисципліна “Історія фізичної культури” є обов’язковою для вивчення студентами спеціальностей “Фізичне виховання” і “Фізична реабілітація” освітньо-кваліфікаційного рівня “бакалавр”.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
вивчення дисципліни

“ІСТОРІЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ”

№ пор.	Назва теми
1	Фізична культура в первісному суспільстві
2	Фізична культура в рабовласницьких державах Стародавнього світу
3	Спорт і Олімпійські ігри Давньої Греції
4	Фізична культура Середньовіччя
5	Фізична культура і спорт Нового часу
6	Фізична культура і спорт Новітнього часу
7	Фізична культура і спорт у капіталістичних країнах
8	Фізична культура і спорт у дореволюційній Росії
9	Фізична культура і спорт у Росії другої половини XIX — початку XX ст.
10	Виникнення і розвиток міжнародного спортивного руху
11	Міжнародний спортивний рух між Першою і Другою світовими війнами
12	Міжнародний спортивний рух після Другої світової війни
13	Олімпійський рух після Другої світової війни
14	Основні принципи, структура і функціонування Олімпійського спорту, їх значення в історії фізичної культури
15	Історія Міжнародної олімпійської академії й Олімпійського музею
16	Основні напрями й історичне значення діяльності Міжнародного олімпійського комітету

ПРОГРАМНИЙ МАТЕРІАЛ

до вивчення дисципліни

“ІСТОРІЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ”

Тема 1. Фізична культура в первісному суспільстві

Виникнення фізичної культури. Фізичне виховання в родовому ладі. Фізичне виховання в австралійців. Фізичне виховання в індіанців Америки. Фізичне виховання в африканських племен. Фізичне виховання в тунгусів, чукчів, ескімосів, інших північних народів, що населяють Сибір і Крайню Північ. Фізичне виховання в період розкладання родового ладу.

Література [1; 4; 5; 7; 31]

Тема 2. Фізична культура в рабовласницьких державах Стародавнього світу

Історична характеристика рабовласницького ладу. Фізична культура в країнах Давнього Сходу. Фізична культура Давньої Греції. Фізичне виховання в Спарті. Фізичне виховання в Афінах. Давньогрецька гімнастика. Олімпійські ігри, інші змагання в Давній Греції. Причини занепаду фізичної культури в Давній Греції. Міфи і легенди про спорт Давньої Греції. Спортивні спорудження в Давній Греції. Зародження елементів науки про фізичне виховання в Давній Греції. Фізична культура в Давньому Римі.

Література [1; 5; 7; 11; 18–22; 24–29]

Тема 3. Спорт і Олімпійські ігри Давньої Греції

Джерела спорту Давньої Греції. Принцип змагальності в способі життя давніх греків. Фізичне виховання в Давній Греції. Спортивні спорудження в Давній Греції. Зародження давньогрецьких Олімпійських ігор. Олімпія — місце проведення Олімпійських ігор Давньої Греції. Олімпійські ігри й інші загальногрецькі змагання. Організація і програми Олімпійських ігор. Участь у змаганнях, визначення й ушановування переможців. Підготовка атлетів до Олімпійських ігор. Кризові явища в давньогрецькому спорті і кінець Олімпійських ігор.

Література [1–7; 9; 11; 14; 17–22; 24; 26; 28–29]

Тема 4. Фізична культура Середньовіччя

Фізична культура в період раннього феодалізму. Фізична культура в період розвинутого феодалізму. Фізична культура в період розпаду феодалізму. Гуманісти і філософи епохи Середньовіччя про фізичне виховання. Лицарська система виховання.

Література [1; 5; 7; 31]

Тема 5. Фізична культура і спорт Нового часу

Фізична культура і спорт у перший період Нового часу. Ідейно-теоретичні основи фізичного виховання. Виникнення і розвиток національних систем фізичного виховання. Особливості фізичного виховання і спорту в країнах Західної Європи і Північної Америки. Соціалісти-утопісти про фізичне виховання. Фізична культура і спорт у другий період Нового часу. Робочий спортивний рух. Сокольський рух і сокольська гімнастика. Розвиток спорту і виникнення професіоналізму. Виникнення нових форм фізичного виховання. Гімнастика Жоржа Демени. “Природний метод” Еберга. Основна гімнастика Нільса Бука.

Література [1; 5; 7; 31–33]

Тема 6. Фізична культура і спорт Новітнього часу

Фізична культура і спорт у період між Першою і Другою світовими війнами. Розвиток робочих спортивних організацій. Буржуазний спортивно-гімнастичний рух. Методи буржуазних систем фізичного виховання. Боротьба спортсменів проти фашизму в роки Другої світової війни. Демократизація фізкультурного руху. Створення соціалістичних систем фізичного виховання. Виникнення міжнародних спортивних зв'язків. Фізична культура і спорт у країнах Азії, Африки і Латинської Америки.

Література [1; 5; 7; 31]

Тема 7. Фізична культура і спорт у капіталістичних країнах

Спортивний рух у буржуазному суспільстві, загострення суперечностей. Розвиток різних напрямів у спорті. Аматорський спорт. Професійний спорт. Підприємницький спорт. Церковний спорт.

Література [1; 5; 7]

Тема 8. Фізична культура і спорт у дореволюційній Росії

Фізичне виховання у давніх слов'ян. Фізичне виховання в Запорозькій Січі. Фізичне виховання в Київській Русі. Система військово-фізичного виховання. Фізична підготовка в армії і навчальних закладах кінця XVII — початку XIX ст. Виникнення і розвиток природничо-наукової і педагогічної думки у сфері фізичного виховання.

Література [1; 5; 7; 31; 36; 38]

Тема 9. Фізична культура і спорт у Росії другої половини XIX — початку XX ст.

Розвиток ідейно-теоретичних і наукових основ фізичного виховання. Теорія і система фізичного виховання П. Ф. Лесгафта. Спортивний рух у Росії на початку XX ст. Фізична підготовка в армії і військово-навчальних закладах. Фізичне виховання в цивільних навчальних закладах. Розвиток спорту і перші міжнародні зв'язки російських спортсменів. Участь російських спортсменів у міжнародному олімпійському русі. Фізична культура і спорт у роки Першої світової війни.

Література [1; 5; 7; 10; 31; 36; 38]

Тема 10. Виникнення і розвиток міжнародного спортивного руху

Розвиток спорту і створення міжнародних спортивних об'єднань. Утворення Міжнародного олімпійського комітету. I Олімпійський конгрес. Олімпійські ігри до Першої світової війни. П'єр де Кубертен і його діяльність. Ігри I Олімпіади: організація, проведення, результати. Ігри II Олімпіади: організація, проведення, результати. Ігри III Олімпіади: організація, проведення, результати. Ігри IV Олімпіади: організація, проведення, результати. Ігри V Олімпіади: організація, проведення, результати. Олімпійські конгреси, їх значення для міжнародного олімпійського руху.

Література [1–8; 10; 19; 26–27]

Тема 11. Міжнародний спортивний рух між Першою і Другою світовими війнами

Розвиток міжнародного робочого спортивного руху. Олімпійські ігри в міжвоєнний період. Ігри VIII Олімпіади: організація, проведення, результати. Ігри IX Олімпіади: організація, проведення, результати. Ігри X Олімпіади: організація, проведення, результати. Ігри XI Олімпіади: організація, проведення, результати. Перші зимові Олімпійські ігри: організація, проведення, результати. II і III зимові Олімпійські ігри: організація, проведення, результати. Міжнародний олімпійський комітет і його політика напередодні Другої світової війни.

Література [1–7; 26; 27]

Тема 12. Міжнародний спортивний рух після Другої світової війни

Нова історична обстановка, її вплив на розвиток міжнародного спортивного руху. Два напрями в міжнародному спортивному русі. Демократизація міжнародного спортивного й олімпійського рухів. Всесвітні студентські ігри (Універсиади).

Література [1; 5–8; 31; 36]

Тема 13. Олімпійський рух після Другої світової війни

Розвиток олімпійського руху в повоєнні роки. Ігри XIV Олімпіади: організація, проведення, результати. Ігри XV Олімпіади: організація, проведення, результати. Ігри XVI Олімпіади: організація, проведення, результати. Ігри XVII Олімпіади: організація, проведення, результати. Ігри XVIII Олімпіади: організація, проведення, результати. Ігри XIX Олімпіади: організація, проведення, результати. Ігри XX Олімпіади: організація, проведення, результати. Ігри XXI Олімпіади: організація, проведення, результати. Зимові Олімпійські ігри. Ігри XXII Олімпіади: організація, проведення, результати. Сучасний олімпійський рух, його проблеми.

Література [1–7; 9; 26–27]

Тема 14. Основні принципи, структура і функціонування олімпійського спорту, їх значення в історії фізичної культури

Основні принципи олімпійського спорту. Олімпійська хар-тія, її історична роль і значення. Міжнародна олімпійська сис-тема, її структура і роль в олімпійському спорті. Міжнародний олімпійський комітет (МОК), його діяльність. Олімпійські кон-греси, їх проведення й історичне значення для олімпійського спорту. Створення, діяльність й історичне значення міжнарод-них спортивних федерацій (МСФ). Створення, діяльність й істо-ричне значення національних олімпійських комітетів.

Література [2; 4; 5; 8; 9; 12]

Тема 15. Історія Міжнародної олімпійської академії й Олімпійського музею

Створення й історичне значення Міжнародної олімпійської академії. Створення й історичне значення Олімпійського музею. Створення й історичне значення Олімпійської бібліотеки. Пре-зиденти Міжнародного олімпійського комітету, їхня роль в історії розвитку олімпійського спорту. П'єр де Кубертен: "Ода спорту!".

Література [2–5; 8; 9; 12; 13; 15; 23; 26; 27; 29; 30]

Тема 16. Основні напрями й історичне значення діяльності Міжнародного олімпійського комітету

Історичне значення єдності Міжнародного олімпійського руху. Історія діяльності Міжнародного олімпійського комітету (МОК) наприкінці ХХ — початку ХХІ ст. Історичне значення боротьби з апартеїдом у спорті. Історичні особливості організації і прове-дення олімпійських ігор останніх років. Історичне значення де-мократизації олімпійського руху в останні роки. Історичні пере-думови професіоналізації олімпійського спорту. Історичні аспек-ти взаємозв'язку олімпійського і масового спорту. Історія виник-нення і розвитку Олімпійських ігор для інвалідів. Історична роль

і значення спорту в світовій політиці. Історія участі жінок в олімпійському русі. Історія олімпійського руху в Україні.

Література [2; 4; 8; 9; 31; 32; 34–37]

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Виникнення фізичної культури.
2. Фізичне виховання в родовому ладі.
3. Фізичне виховання в період розпаду родового ладу.
4. Фізичне виховання в рабовласницькому суспільстві.
5. Фізичне виховання в країнах Давнього Сходу.
6. Фізичне виховання в Давній Греції.
7. Давньогрецька гімнастика.
8. Олімпійські ігри та інші змагання в Давній Греції.
9. Причини занепаду фізичної культури і зародження елементів науки про фізичне виховання в Давній Греції.
10. Фізична культура в Давньому Римі.
11. Фізична культура Середньовіччя.
12. Фізична культура в період раннього феодалізму.
13. Фізична культура в період розвиненого феодалізму.
14. Фізична культура в період розпаду феодалізму і зародження капіталістичного ладу.
15. Фізична культура і спорт Нового часу.
16. Фізична культура і спорт у перший період Нового часу.
17. Виникнення і розвиток національних систем фізичного виховання.
18. Фізична культура в країнах Європи й Америки.
19. Соціалісти-утопісти про фізичне виховання.
20. Фізична культура і спорт у другий період Нового часу.
21. Виникнення і розвиток робочого спортивного руху.
22. Сокольський рух і сокольська гімнастика.
23. Розвиток спорту і систем фізичного виховання (кінець XIX — початок XX ст.).
24. Розвиток спорту і виникнення професіоналізму.
25. Виникнення нових форм фізичного виховання (Ф. Дельсарт, Жак Далькроз, Айседора Дункан, Жорж Демени та ін.).
26. Гімнастика Жоржа Демени.

27. “Природний метод” Ебера.
28. Основна гімнастика Нільса Бука.
29. Фізична культура і спорт у Новітній час.
30. Фізична культура і спорт у період між Першою і Другою світовими війнами.
31. Розвиток робочих спортивних організацій (початок ХХ ст.).
32. Буржуазний спортивно-гімнастичний рух перед Другою світовою війною.
33. Методи буржуазних систем фізичного виховання.
34. Боротьба спортсменів проти фашизму в роки Другої світової війни.
35. Фізична культура і спорт після Другої світової війни.
36. Створення соціалістичних систем фізичного виховання.
37. Міжнародний спортивний рух після Другої світової війни, його основні етапи.
38. Основні тенденції розвитку фізичної культури і спорту в країнах Азії, Африки і Латинської Америки в післявоєнні роки.
39. Участь в Олімпійських іграх, інших міжнародних змаганнях спортсменів із країн Азії, Африки і Латинської Америки в другій половині ХХ ст.
40. Фізична культура і спорт у розвинених капіталістичних країнах у другій половині ХХ ст.
41. Розвиток різних напрямів у спорті: аматорський, професійний тощо.
42. Система фізичного виховання у давніх слов'ян.
43. Фізичне виховання в Запорозькій Січі.
44. Фізичне виховання в Київській Русі.
45. Фізична підготовка в армії і навчальних закладах (кінець ХVІІ — початок ХІХ в.) у Росії.
46. Виникнення і розвиток природничо-наукової і педагогічної думки у сфері фізичного виховання (Авіценна, Епіфаній Славинецький, М. В. Ломоносов та ін.).
47. Розвиток теоретичних і наукових основ фізичного виховання (друга половина ХІХ — початок ХХ ст.).
48. Теорія і система фізичного виховання П. Ф. Лесгафта.

49. Фізична підготовка в армії і військово-навчальних закладах Росії кінця XIX — початку XX ст. Генерал А. Д. Бутівський (1838–1917).
50. Фізичне виховання в цивільних навчальних закладах кінця XIX — початку XX ст.
51. Розвиток спорту і перші міжнародні зв'язки російських спортсменів.
52. Участь російських і українських спортсменів у міжнародному олімпійському русі.
53. Фізична культура і спорт у Росії в роки Першої світової війни.
54. Зародження, становлення і розвиток радянської системи фізичного виховання.
55. Фізична культура і спорт у СРСР до і під час Другої світової війни.
56. Розвиток масового фізкультурного руху після Другої світової війни.
57. Перший установчий конгрес (1894 р.) і його роль в історії фізичної культури і спорту.
58. П'єр де Кубертен, його діяльність в історії фізичної культури і спорту.
59. Перші Олімпійські ігри сучасності.
60. Літні Олімпійські ігри: основні події.
61. Зимові Олімпійські ігри: основні події.
62. Організація Міжнародного олімпійського комітету (МОК), його значення в міжнародному спортивному русі.
63. Штаб-квартира МОК, її значення.
64. Створення Міжнародних спортивних федерацій (МСФ), їх роль у міжнародному спортивному русі.
65. Національні олімпійські комітети (НОК), їх значення в олімпійському русі.
66. Історія аматорства в спорті.
67. Історія професіоналізму в спорті.
68. Масовий спорт, його джерела, значення і роль у міжнародному спортивному русі.
69. Олімпійська хартія і її значення в історії Олімпійського спорту.

70. Історія створення Міжнародної олімпійської академії, її значення для міжнародного спорту.
71. Історія створення Міжнародного олімпійського музею й Олімпійської бібліотеки. Їх значення в розвитку міжнародного олімпійського руху.
72. Виникнення і розвиток міжнародного спортивного руху (друга половина XIX ст.).
73. Олімпійські ігри до Першої світової війни.
74. Історія міжнародного спортивного руху між Першою і Другою світовими війнами.
75. Організація і проведення Олімпійських ігор у міжвоєнний період.
76. Міжнародний олімпійський комітет і його політика напередодні Другої світової війни.
77. Історія розвитку міжнародного спортивного руху після Другої світової війни.
78. Демократизація міжнародного спортивного й Олімпійського руху.
79. Розвиток Олімпійського руху після Другої світової війни.
80. Сучасний Олімпійський рух і його проблеми.
81. Міжнародний олімпійський комітет у боротьбі з апартеїдом.
82. Історія розвитку жіночого спорту.
83. Спортивні спорудження в Давній Греції.
84. Міфи і легенди про спорт Давньої Греції.
85. Давньогрецькі Олімпійські ігри, інші загальногрецькі змагання.
86. Організація, програми і проведення Олімпійських ігор у Давній Греції.
87. Кризові явища в давньогрецькому спорті і кінець Олімпійських ігор.
88. Підготовка атлетів до Олімпійських ігор у Давній Греції.
89. Історія Олімпійського руху в Україні.
90. Олімпійці Запоріжжя.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Кун Л. Всеобщая история физической культуры и спорта. — М.: Радуга, 1982. — 399 с.
2. Хавин Б. Н. Все об Олимпийских играх: Справочник. — М.: ФиС, 1979. — 607 с.
3. Штейнбах В. Л. (сост.). От Афин до Москвы. — М.: ФиС, 1979. — 263 с.
4. Олимпийская энциклопедия. — М.: Сов. энцикл., 1980. — 416 с.
5. Столбов В., Финогенова Л., Мельникова Н. История физической культуры и спорта. — М., 2000.
6. Все о спорте (сост. В. В. Кукушкин). — М.: ФиС, 1978. — Т. 1–3.
7. История физической культуры и спорта: Учеб. для ин-тов / Под общ. ред. В. В. Столбова. — М.: ФиС, 1975.
8. Романов А. О. Международное спортивное движение. — М.: ФиС, 1973.
9. Платонов В. Н., Гуськов С. И. Олимпийский спорт. — К.: Олимп. лит., 1994. — 493 с.
10. Агеевец В. У. ... И генерал Бутовский для России. — М.: Сов. спорт, 1994. — 30 с.
11. Вергілій. Буколики. Георгики. Энеида. — М., 1979.
12. Энциклопедический словарь по физической культуре и спорту: В 3 т. — М.: ФиС, 1961.
13. Лебедев Л. Г., Мельников И. А. В лучах Олимпийского огня. — М.: ФиС, 1977. — 102 с.
14. Мифы народов мира: В 2 т.— М.: Сов. энцикл., 1982.
15. Новоскольцев В. А. Переплетенная радуга. Этюды о Кубертене. — М.: ФиС, 1964. — 84 с.
16. Новоскольцев В. А. Пылающая эстафета. — М.: ФиС, 1979. — 303 с.
17. Парандовский Ян. Мифология. Верования и легенды греков и римлян. — М., 1971.
18. Парандовский Ян. Олимпийский диск. — М.: Прогресс, 1979.

19. *Радциг С. И.* История древнегреческой литературы. — М.: Высш. шк., 1977. — 552 с.
20. *Редис Б.* Кто есть кто в античном мире: Справочник. Древнегреческая и древнеримская классика. — М.: Дет. кн., 1993. — 320 с.
21. *Ривкин Л. И.* В долине Алфея. Олимпийские игры в искусстве Древней Греции. — М., 1969.
22. *Романов Н. Н.* Трудные дороги к Олимпу. — М.: ФиС, 1987.
23. *Соболев П. А.* Олимпия, Афины, Рим. — М.: ФиС, 1960. — 462 с.
24. *Соколов Г. И.* Олимпия. — М.: Искусство, 1980. — 206 с.
25. *Хавин Б. Н.* 500 вопросов и ответов об Олимпийских играх. — М.: ФиС, 1971. — 175 с.
26. *Хавин Б. Н.* Все об Олимпийских играх: Справочник. — М.: ФиС, 1979. — 607 с.
27. *Шанин Ю. В.* Герои античных стадионов. — М.: ФиС, 1979. — 141 с.
28. *Шебель Г.* Олимпия и ее игры: Пер. с нем. — Лейпциг: Эдицион, 1967. — 279 с.
29. *Шишигин М.* Путь к Олимпу. — М.: ФиС, 1967. — 496 с.
30. *История физической культуры народов СССР / Под общ. ред. С. Д. Синицина.* — М.: ФиС, 1953. — 160 с.
31. *Бєлих М. О., Богачик П. Т., Синицький З. П.* Легкоатлети України. — 2-ге вид., допов. та переробл.). — К.: Здоров'я, 1979. — 278 с.
32. *Гайдучок С.* Півстоліття сокольських видань. — Львів, 1937. — 53 с.
33. *Золоті сторінки Олімпійського спорту України / За ред. І. Н. Федорченка.* — К.: Олімп. літ., 2000. — 192 с.
34. *Сокіл — Батько — спортивно-руханкове товариство у Львові: Альманах 1894–1994 / За ред. У. Гургула.* — Львів: Основа, 1996. — 268 с.
35. *Сунік А. Б.* Российский спорт и олимпийское движение на рубеже XIX–XX вв. — М.: Сов. спорт, 2001. — 664 с.

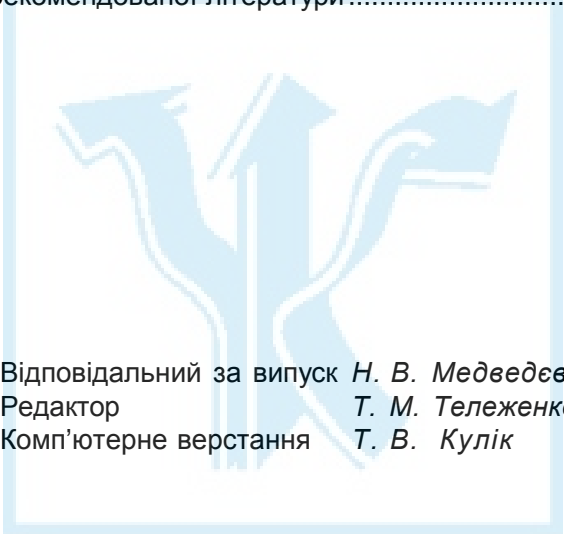

36. *Трофим'як Б. Є.* Фізична культура і спорт в Українській РСР. — Львів: Вища шк., 1987. — 157 с.
37. *Гальперин Ф.* Страницы легендарных биографий. — К.: Молодь, 1986.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Навчально-тематичний план вивчення дисципліни “Історія фізичної культури”	5
Програмний матеріал до вивчення дисципліни “Історія фізичної культури”	5
Питання для самоконтролю	11
Список рекомендованої літератури	15

Відповідальний за випуск *Н. В. Медведєва*
Редактор *Т. М. Тележенко*
Комп'ютерне верстання *Т. В. Кулік*

МАУП

Зам. № ВКЦ-1963

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП